

BOSNA I HERCEGOVINA

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

*AGENCIJE ZA STATISTIKU
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2018. GODINU*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE

O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

**AGENCIJE ZA STATISTIKU
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2018. GODINU**

Broj: 02-16-1- 809/19

Sarajevo, srpanj 2019. godine

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	5
MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	5
MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI	7
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	9
1. KRITERIJI	9
2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA	9
3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	10
3.1 Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola.....	11
3.2 Ustrojstvo i rukovođenje	12
4. PRORAČUN	12
5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	12
5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	12
5.1.1 Izdaci po osnovu ugovora o djelu	13
5.1.2 Višegodišnja kapitalna ulaganja	13
5.2 Pregled prihoda i primitaka	14
5.3 Bilanca stanja	14
5.4 Pregled dinamike upošljavanja	14
6. JAVNE NABAVE.....	15
7. OSTALO	16
7.1 Sudbeni sporovi	16
8. KOMENTARI	17
PRIVICI.....	17

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija)** koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2018. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća **Agencije** prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2018. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o **Agenciji** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo **Agencije** je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća **Agencije** za 2018. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije **Agencije** za 2018. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziju institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o **Agenciji** sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Obavljanje pojedinih poslova vršeno je angažiranjem putem ugovora o djelu u dužem vremenskom razdoblju ili u kontinuitetu tijekom godine (točka 5.1.1 Izvješća).*
- *Nisu realizirane aktivnosti u okviru višegodišnjeg projekta planirane za 2018. godinu, pa projekat još uvijek nije okončan (točka 5.1.2 Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo **Agencije** je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Agencije**, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 24.07.2019. godine

GLAVNI REVIZOR

Dragan Vrankić, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Jasmin Pilica, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Ranko Krsman, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. KRITERIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za ocjenu usklađenosti sa zakonima i drugim propisima korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o financiranju institucija BiH.

2. REALIZACIJA RANIJIH PREPORUKA

Ured za reviziju institucija BiH izvršio je finansijsku reviziju Agencije za 2017. godinu, sačinio Izvješće o finansijskoj reviziji i dao pozitivno mišljenje na finansijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost, sa skretanjem pozornosti na angažiranje putem ugovora o djelu i realizaciju višegodišnjih kapitalnih ulaganja. U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti. Agencija je postupila sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija BiH i obavijestila nas o aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identificiranih u izvješću o obavljenoj reviziji za 2017. godinu.

Uvidom u poduzete aktivnosti, dajemo osvrt na realizaciju preporuka:

Ocjena realizacije preporuka	Realizirana	Realizacija u tijeku	Nerealizirana
Unutarnje kontrole kod putnih troškova su poboljšane, a nedostaci se odnose na prilaganje dokaza o prijeđenoj kilometraži kada se koristi osobno vozilo.			
Agencija nije unaprijedila proces unutarnjih kontrola kod servisiranja vozila, pa ugovori s dobavljačem i dalje sadrže samo cijenu norma sata, prije popravke se najčešće ne pribavljaju predračuni i nije uspostavljena praksa ovjere izvršenih usluga.			
Agencija je objavila javni poziv za uspostavljanje liste eksperata koji se angažiraju za obavljanje specifičnih konzultantskih poslova.			

Angažiranje putem ugovora o djelu u kontinuitetu je nastavljeno i tijekom 2018. godine.			
Nisu realizirane sve planirane aktivnosti u okviru višegodišnjeg projekta, tako da projekat još uvijek nije financijski okončan.			
U Planu nabava pojedinačno su iskazane različite vrste softvera koji se planiraju nabaviti, većina postupaka je pokrenuta sukladno planiranom roku, a ugovori zaključeni u 2018. godini su realizirani putem jednokratnih isporuka, zbog čega nije bila potrebna posebna evidencija o realizaciji ugovora.			
Izmijenjena je internet stranica Agencije, čime je pojednostavljeno traženje podatak o planu nabava i realiziranim postupcima.			
Agencija je izvršila fizičko uklanjanje rashodovane opreme po popisu iz ranijih godina (dio sredstva predala ovlaštenoj firmi za preuzimanje i zbrinjavanje elektronskog otpada, a dio će se koristiti kao rezervni dijelovi za postojeću opremu).			

3. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Sustav financijskog upravljanja i kontrole je u cijelosti implementiran sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH¹, Priručniku za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Agencija je sačinila popis i mapiranje poslovnih procesa, utvrdila i procijenila rizike i izradila registar rizika. Registar rizika ažuriran je u postupku praćenja i izvješćivanje o statusu rizika, sa stanjem 31.12.2018. godine. Agencija je popunila obrazac Godišnjeg izvješća o financijskom upravljanju i kontroli za 2018. godinu i dostavila Središnjoj harmonizacijskoj jedinici propisanim rokovima. U Izvješću su navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj financijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

Sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji institucija BiH² i Odluci o kriterijima za uspostavljanje jedinica unutarnje revizije u institucijama BiH, za obavljanje unutarnje revizije nadležna je Središnja jedinica za unutarnju reviziju institucija BiH formirana u okviru Ministarstva financija i trezora BiH. U 2018. godini dostavljeno je konačno izvješće o reviziji koja je obavljena po Godišnjem planu za 2017. godinu.

¹ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

² Službeni glasnik BiH, broj 27/08 i 32/12

3.1 Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola

Postupcima revizije uočili smo nedostatke sustava unutarnjih kontrola kod korištenja privatnih vozila u službene svrhe, servisiranja vozila, usluga tiskanja, sadržaja ugovora o djelu:

- Mada je Agencija realizirala veći dio preporuka koje se odnose na unapređenje sustava unutarnjih kontrola kod procesa putnih troškova, nisu u potpunosti otklonjeni nedostaci koji se odnose na dostavljanje dokaza o kilometraži prilikom korištenja osobnog vozila u službene svrhe.
- Agencija nije adekvatno uspostavila kontrolne aktivnosti koje prethode stvaranju obveza kod troškova koji se odnose na službena vozila, a odnose se na sljedeće: prije izvršenja usluge servisiranja vozila i ispostavljanja fakture ne traži se predračun od dobavljača, ne prave se narudžbenice, odgovorna osoba iz Agencije (vozač) ne potpisuje radni nalog kao potvrdu izvršene usluge u svim slučajevima, kontrola pojedinačnog sipanja goriva se najčešće vrši naknadno tj. nakon izvršenog plaćanja zbirne fakture i ova aktivnost nije dokumentirana. S tim u svezi, postoje rizici da su nabavljene robe, materijal i usluge koje nisu odobrene i da je eventualno usluga plaćena, a nije izvršena. Ugovorom o servisiranju vozila je definirana samo cijena norma sata automehaničarskih usluga, bez specifikacije rezervnih dijelova, tako da se ne mogu iskontrolirati cijene rezervnih dijelova, što povećava rizik da se fakturiraju više cijene ili materijal koji nije predviđen ugovorom.
- Naknada štete na službenim vozilima ne naplaćuje se putem jedinstvenog računa trezora, pa novčani iznos štete osiguravajuće društvo uplaćuje izravno serviseru koji je izvršio popravku vozila.
- Prilikom testiranja izdataka konstatirali smo da kod usluga tiskanja postoje slučajevi da se ne prave narudžbenice koje su definirane internim procedurama stvaranja obveza, ili su nalozi za tisak dostavljeni mejlom iz kog se ne vidi na koji način je odobrena narudžba za realizacijom nabave po okvirnom sporazumu. Narudžbenica nije ispostavljena ni kod nabave opreme kod koje je rok za isporuku vezan za izdavanje narudžbenice.
- Nedostaci sustava unutarnjih kontrola su konstatirani i kod ugovora o djelu isplaćenih na teret programa posebnih namjena koji se odnose na kreiranje ugovora, podnošenje zahtjeva za plaćanje od strane koordinатора, neusklađenosti između razdoblja na koje se odnosi ugovor i razdoblja plaćanja).

PREPORUKA 1

Prilikom izbora dobavljača za održavanje vozila potrebno je pribaviti listu rezervnih dijelova s cijenama koje će biti temelj za kontrolu ispostavljenih računa.

PREPORUKA 2

Agencija treba inovirati interne procedure stvaranja obveza i poboljšati kontrolne aktivnosti u segmentima gdje su utvrđeni nedostaci:

- osigurati izdavanje narudžbenice (kao dokaz da je obveza stvorena) i potvrdu da je usluga izvršena u vidu ovjere radnog naloga (troškovi službenih vozila i usluge tiskanja);
- osigurati dokaz o kilometraži prilikom korištenja službenih vozila (putni troškovi).

PREPORUKA 3

Uplate sredstava nakon nastanka štetnih događaja trebaju se realizirati putem Jedinственог računa trezora BiH.

3.2 Ustrojstvo i rukovođenje

Agencija je u tijeku godine sačinila prijedlog Pravilnika o sistematizaciji, koji je, s mišljenjima nadležnih institucija, uputila Vijeću ministara BiH na razmatranje. Do okončanja revizije, dostavljeni Pravilnik nije razmatran. Važećim Pravilnikom o unutarnjem ustroju Agencije (iz 2006. godine) sistematizirana su 192 radna mjesta.

4. PRORAČUN

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu³, Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 4.633.000 KM, od čega je iznos od 4.533.000 KM za redovite aktivnosti, a iznos od 100.000 KM transfer Vlade Brčko distrikta BiH, također za redovite aktivnosti. Pored sredstava proračuna, Agencija je raspolagala sredstvima namijenjenim za višegodišnja kapitalna ulaganja (277.964 KM) i sredstvima od novčanih donacija i uplaćenih transfera (1.007.786 KM). Ukupna sredstva, po svim izvorima financiranja, su iznosila 5.918.750 KM. Agencija je u tijeku godine realizirala sredstva u iznosu od 5.517.026 KM, ili 76% od ukupnog korigiranog proračuna.

Plan rada Agencije za 2018. godinu, s pribavljenim mišljenjima nadležnih institucija, dostavljen je Vijeću ministara BiH. Nacrt plana rada i Odluka o usvajanju plana rada Agencije skinuti su s dnevnog reda sjednice Vijeća ministara BiH iz svibnja 2018. godine i nije razmatran ni usvojen. Izvješće o radu Agencije za 2018. godinu dostavljeno je Vijeću ministara BiH 20.02.2019. godine, a isti je razmatran i usvojen u ožujku 2019. godine.

5. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Agencija je sačinila Godišnje finacijsko izvješće za 2018. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finacijska izvješća, konstatirali smo da je Agencija navela informacije i obrazloženja za pozicije bilance stanja, odstupanja između realiziranog u odnosu na planirani proračun i razloge odstupanja.

5.1 Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama - zbrojno, u razdoblju od 01.01. do 31.12.2018. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 4.517.026 KM, što je u odnosu na rashode planirane proračunom za 2018. godinu manje za 1.401.723 KM. Od ukupnog iznosa realiziranih sredstava, na proračunska sredstva (sredstva za redovite aktivnosti) se odnosi iznos od 4.171.856 KM (ili 92% odobrenih sredstava), na višegodišnja kapitalna ulaganja iznos od 64.287 KM, a na sredstva iz donacija i transfera iznos od 280.883 KM.

³ Službeni glasnik BiH, broj 08/18

Značajni rashodi iz proračuna odnose se na: bruto plaće (3.161.549 KM), naknade uposlenih (310.865 KM), putne troškove (161.973 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (45.008 KM), nabavu materijala (46.790 KM), troškove zakupa (212.758 KM), izdatke za uporabu vozila (34.321 KM) i ugovorene i druge usluge (89.408 KM).

Ostali značajni rashodi odnose se na višegodišnja kapitalna ulaganja (64.287 KM) i novčane donacije i sredstva od transfera niže razine vlasti (280.883 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

5.1.1 Izdaci po osnovu ugovora o djelu

Izdaci po osnovu ugovora o djelu realizirani su u 2018. godini u neto iznosu od 51.144 KM i neznatno su povećani u odnosu na prethodnu godinu. Planirani proračun za ove namjene iznosio je 38.000 KM, a izdaci po ovom osnovu isplaćeni su na mjesečnoj razini u rasponu od 525 KM do 999 KM. Angažirano je ukupno osam izvršitelja.

Postupcima revizije utvrđeno je da su četiri izvršitelja angažirana u kontinuitetu tijekom čitave godine, na poslovima koji nisu sistematizirani, a odnose se na poslove održavanja čistoće, domara i dizajnera. Također smo uočili da su tri izvršitelja angažirana putem ugovora o djelu u kontinuitetu u drugoj polovini godine, a prvu polovinu godine su obavljali poslove putem ugovora o radu na određeno vrijeme. Angažiranje po osnovu ugovora o djelu konstantno je prisutno i pored preporuka revizije u ranijem razdoblju.

PREPORUKA 4

Agencija treba zaključivati ugovore o djelu samo za poslove koji se obavljaju jednokratno i koji traju određeno vrijeme, s jasno definiranim predmetom za koji se angažiraju i rokovima za izvršenje.

5.1.2 Višegodišnja kapitalna ulaganja

Sredstva za nastavak višegodišnjeg kapitalnog projekta „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. godine“ Agencija je u iznosu od 277.964 KM prenijela iz prethodne. Ukupna realizacija višegodišnjih kapitalnih ulaganja u 2018. godini iznosila je 64.287 KM, što u odnosu na raspoloživa sredstva iznosi 23%.

U okviru višegodišnjih kapitalnih ulaganja planirana su sredstva na pojedinim pozicijama na kojima u tijeku godine nije bilo realizacije (putni troškovi, izdaci za usluge prijevoza i goriva, tekuće održavanje softvera). Za ove izdatke planiran je iznos od cca 107.000 KM i izvjesno je da ni u narednom razdoblju neće biti realizacije na spomenutim pozicijama. Ostatak odobrenih sredstava odnosi se na ugovorene usluge, nabavu infrastrukturnih sredstava - komunikacijske mreže, nabavu opreme i nabavu softvera. Osim kod pozicije planirane za nabavu komunikacijske mreže (koja je realizirana u planiranom iznosu), kod ostalih je utvrđen nizak stupanj realizacije u odnosu na odobrena sredstva, naročito kod ugovorenih usluga, odnosno usluga tiskanja. Procedura nabave softvera provedena je u 2018. godini i zaključen ugovor u iznosu od 15.000 KM (s PDV-om) i rokom završetka svih aktivnosti u razdoblju od pet mjeseci od potpisivanja ugovora. Kako smo i ranije konstatirali, u odluci o sredstvima za financiranje

poslova za popis nije utvrđen⁴ vremenski rok za njegovu realizaciju, što omogućava prilično fleksibilan odnos Agencije po pitanju realizacije projekta i njegovog okončanja.

PREPORUKA 5

Agencija treba što prije realizirati aktivnosti koje se mogu dovesti u svezu s odobrenim projektom, isti financijski okončati i zatvoriti, a neutrošena sredstva staviti na raspolaganje u proračun institucija BiH.

5.2 Pregled prihoda i primitaka

U pregledu prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 01.01. do 31.12.2018. godine, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 619.709 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane proračunom za 2018. godinu više za 514.709 KM.

Prihodi se odnose na tekuće transfere (200.00 KM) i novčane donacije (412.703 KM), naknade od pružanja javnih usluga (4.186 KM) i ostalih neplaniranih prihoda (2.821 KM).

5.3 Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2018. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 402.255 KM. Ukupne obveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 789.283 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (402.219 KM), obveze prema dobavljačima (52.165 KM), obveze prema fizičkim osobama (38.123 KM), obveze prema uposlenima (286.557 KM) i kratkoročna razgraničenja (10.000 KM).

Agencija je izvršila popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza, te sitnog inventara i materijala na 31.12.2018. godine. Popisom nisu konstatirane značajnije nepravilnosti. Po okončanju popisa nisu donesene odluke o usvajanju rezultata popisa i o rashodu predložene opreme, a ista nije ni isknjižena s 31.12.2018. godine.

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u privitku Izvješća.

5.4 Pregled dinamike upošljavanja

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu⁵, Agenciji je odobreno 117 uposlenih. U godišnjem izvješću iskazan je broj od 112 prosječno uposlenih. Isti broj (112) iskazan je kao stvarni broj uposlenih na kraju 2018. godine, a ovim brojem su obuhvaćena dva uposlena koji koriste odsustvo iz državne službe radi imenovanja na pozicijama u izvršnoj vlasti.

⁴ Odluka Fiskalnog vijeća kojom se utvrđuje sporazum o načinu osiguranja sredstava za financiranje poslova i zadataka za popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini

⁵ Službeni glasnik BiH, broj 08/18

Agencija je, putem Agencije za državnu službu, raspisala javni oglas za prijem četiri državna službenika na neodređeno vrijeme. Rješenja o postavljenju su donesena za tri državna službenika, počev d 01.01.2019. godine, a za jedno radno mjesto je poništen javni oglas.

Tijekom godine, 12 državnih službenika je u različitom razdoblju godine koristilo plaćeno odsustvo radi stručnog obrazovanja i usavršavanja. Na temelju podnesenog zahtjeva državnih službenika i odobrenja o korištenju plaćenog odsustva, potpisani su ugovori kojim su regulirana prava i obveze po osnovu stručnog obrazovanja i usavršavanja. Agencija je za šest državnih službenika odobrila korištenje neplaćenog odsustva u razdoblju od godinu dana, također u svrhu stručnog obrazovanja i usavršavanja. Neplaćeno odsustvo je odobreno u tijeku 2017. i 2018. godine, a nakon isteka razdoblja na koje je odobreno, četiri državna službenika su podnijela zahtjev za sporazumnim raskidom radnog odnosa. Zahtjev za sporazumni raskid radnog odnosa podnijela su i dva državna službenika koji su tijekom 2017. godine koristili plaćeno odsustvo radi stručnog usavršavanja, za koje je ugovorom o međusobnim pravima i obvezama predviđeno da državni službenici provedu u radnom odnosu kod poslodavca naredne tri godine ili izvrše povrat uplaćenih novčanih sredstava u visini naknade plaće za razdoblje njegovog odsustvovanja. *U spomenutim slučajevima doneseno je rješenje o raskidu radnog odnosa državnim službenicima, a nije zahtijevan povrat novčanih sredstava. Mada se ne radi o materijalno značajnom iznosu, napominjemo da prilikom donošenja rješenja o raskidu radnog odnosa Agencija treba voditi računa o svim aspektima raskida ugovora.*

6. JAVNE NABAVE

Agencija je donijela Plan javnih nabava za 2018. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama⁶. Za svaki postupak javne nabave, odlukom ravnatelja, formirano je povjerenstvo koje provodi postupke javnih nabava.

Prema prezentiranim podacima, Agencija je u 2018. godini provela šest postupaka javnih nabava iz tekućih izdataka (otvoreni i konkurentski), te četiri postupka (otvoreni i konkurentski) iz kapitalnih izdataka. Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosila je 259.641 KM (61.330 KM iz tekućih izdataka i 198.311 KM iz kapitalnih izdataka). Agencija je provela 21 izravni sporazum po osnovu kojih je zaključila ugovore u vrijednosti od 68.872 KM.

Navodimo opća zapažanja i slabosti uočene tijekom revizije procesa javnih nabava:

- planom nabava i dalje su obuhvaćeni predmeti nabave za koje se neće provoditi postupci, jer su na snazi ugovori zaključeni u prethodnom razdoblju;
- u dva postupka za nabavu softvera provedenih putem otvorenog postupka nedostaju izjave članova povjerenstva o nepristranosti i povjerljivosti, a u jednom od njih nedostaje dokaz o dostavljanju zapisnika s otvaranja ponuda;
- izvješća o izravnim sporazumima nisu unesena kroz portal javnih nabava.

PREPORUKA 6

Agencija treba posvetiti više pozornosti prilikom donošenja plana nabava, a nakon imenovanja članova povjerenstava osigurati potpisivanje dokumenata koji su preduvjet za daljnje aktivnosti povjerenstva u postupku javne nabave.

⁶ Službeni glasnik BiH, broj 39/14

Kod realizacija ranije zaključenih ugovora utvrdili smo sljedeće nedostatke:

- Agencija je vršila nabavu usluga po okvirnom sporazumu za usluge prijevoda, lektoriranja i prijeloma/pripreme za tisak, koji je važio do 31.12.2017. godine.
- Nabava usluga tiskanja realizirana je od dobavljača s kojim je Agencija imala potpisan okvirni sporazum do kraja kolovoza 2018. godine, ali su pojedine fakture dobavljača ispostavljene nakon isteka ugovora. S obzirom na to da su nalozi Agencije za tisak potrebnog materijala proslijeđeni mejlom znatno ranije od isteka ugovora (neki od njih i u prosincu 2017. godine), može se konstatirati da dobavljač nije izvršio isporuku sukladno predviđenom terminskom planu (15 kalendarskih dana od prijema narudžbe i dostavljanja potrebnog materijala od strane naručitelja - Agencije).
- Zbog žalbe ponuđača u postupku nabave internet i intranet veze postupak je ponavljan dva puta, a Agencija je nabavu usluga vršila od dobavljača koji je izabran u prethodnoj godini.

PREPORUKA 7

Agencija mora voditi računa o razdoblju na koje su zaključeni okvirni sporazumi i ugovori radi pravovremenog pokretanja novih procedura nabava i njihovog okončanja prije isteka ranije zaključenih ugovora ili sporazuma. Također je neophodno voditi računa o rokovima isporuke kod zaključenih ugovora, te kod dobavljača zahtijevati isporuku sukladno ugovorenim rokovima, a prije isteka važenja ugovora.

7. OSTALO

7.1 Sudbeni sporovi

Nije okončan spor koji je Agencija pokrenula u prethodnom razdoblju radi rješavanja statusa nekretnine na kojoj je kao nositelj prava raspolaganja upisan Federalni zavod za statistiku. Nositelj aktivnosti u sporu je Pravobraniteljstvo BiH.

8. KOMENTARI

Agencija u ostavljenom roku nije dostavila komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2018. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2018. godinu.

Voditelj tima za financijsku reviziju

Snježana Baštinac, viši revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za financijsku reviziju

Miro Galić, viši revizor, v.r.

Članovi tima za financijsku reviziju

Fatima Mehanović, revizor, v.r.

Adnan Muharemagić, revizor, v.r.

Rukovoditelj Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete financijske revizije

Dragoljub Kovinčić, viši revizor, v.r.

Privici

Tablica I. – Pregled rashoda proračuna za 2018. godinu

Tablica II. – Bilanca stanja na 31.12.2018. godine

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2018. godinu

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun (2+3)	Izvršenje proračuna	Postotak 5/4*100
1	2	3	4	5	6
1. Tekući izdaci	4.516.000	0	4.516.000	4.161.856	92
Bruto plaće i naknade	3.362.000	0	3.362.000	3.161.549	94
Naknade troškova uposlenih	375.000	0	375.000	310.865	83
Putni troškovi	162.000	0	162.000	161.973	100
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	70.000	0	70.000	45.008	64
Izdaci za energiju i kom. usluge	80.000	0	80.000	74.692	93
Nabava materijala	58.000	0	58.000	46.790	81
Izdaci za usluge prijevoza i goriva	25.000	0	25.000	21.055	84
Unajmljivanje imovine i opreme	220.000	0	220.000	212.758	97
Izdaci za tekuće održavanje	50.000	0	50.000	34.276	69
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	3.484	58
Ugovorene i druge posebne usluge	108.000	0	108.000	89.408	83
2. Kapitalni izdaci	17.000	0	17.000	10.000	59
Nabava zemljišta	0	0	0	0	0
Nabava građevina	0	0	0	0	0
Nabava opreme	6.000	0	6.000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	11.000	0	11.000	10.000	91
Rekonstrukcija i investiciono održ.	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
4. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	277.964	277.964	64.287	23
	0	277.964	277.964	64.287	23
5. Novčane donacije	100.000	1.007.786	1.107.786	280.883	25
Ostale donacije	0	572.450	572.450	167.597	29
Prošireni HBS	0	12.404	12.404	0	0
Donacija Vlade BD	100.000	317.276	417.276	74.013	18
Transfer FZS	0	11.811	11.811	0	0
Anketa o obrazovanju odraslih	0	16.517	16.517	13.146	80
Hemikalije i otpad u Agendi 2030	0	77.329	77.329	26.127	34
6. Programi posebne namjene	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
7. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	4.633.000	1.285.750	5.918.750	4.517.026	76

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2019. godine.

Ravnatelj:
Velimir Jukić

Bilanca stanja na 31.12.2018. godine

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2018.	31.12.2017.	Postotak 2/3*100
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	36	13.744	0
Novčana sredstva	0	5.433	0
Kratkoročna potraživanja	36	8.311	0
Kratkoročni plasmani	0	0	0
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Zalihe	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	0	0	0
2. Stalna sredstva	402.219	590.043	68
Stalna sredstva	3.120.393	3.079.834	101
Ispravka vrijednosti	2.718.174	2.489.791	109
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	402.219	590.043	68
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	402.255	603.787	67

3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	387.065	384.694	101
Kratkoročne tekuće obveze	90.508	99.232	91
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Obveze prema uposlenima	286.557	285.463	100
Interni finansijski odnosi	0	0	0
Kratkoročna razgraničenja	10.000	0	0
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	0
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Ostale dugoročne obveze	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
5. Izvori sredstava	402.219	590.043	68
Izvori sredstava	402.219	590.043	68
Ostali izvori sredstava	0	0	0
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	0

UKUPNO PASIVA (3+4+5)	789.283	974.737	81
------------------------------	----------------	----------------	-----------

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 28.02.2019. godine.

Ravnatelj:
Velimir Jukić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 1580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Agencija) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2018. godinu budu izrađena sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), Pravilniku o finansijskom izvješćivanju institucija BiH (Službeni glasnik BiH broj 25/15 i 91/17) i Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH (protokol Ministarstva financija i trezora BiH broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 04.02.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu (Službeni glasnik BiH broj 8/18) i pratećim naputcima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora BiH, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu unutarnjih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa tako i za poduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 28.02.2019. godine

Ravnatelj:

Velimir Jukić